

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTO-OHJELMA 2022-2028

Muutos pvm	Mitä muutettu/tehty
11.12.2025	Lukion taksvärkkipäivän työpaja: Y&I-ohjelman toimenpiteiden konkretisointia.
27.1. - 23.2.2026	Ohjelman avainlukujen päivitys ja sisällön tiivistäminen vastaamaan paremmin muiden toimenpideohjelmien esitysmuotoa. Mittareiden muuttaminen palvelemaan paremmin ohjelman seuranta.
24.2.-18.3.2026	Toimialojen tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkistaminen yhdessä toimialojen kanssa.
15.4.2026	Ympäristölautakunta 15.04.2026 § 24, päätös
27.4.2026	Kaupunginhallitus 27.04.2026 § 131, päätös
4.5.2026	Valtuusto 04.05.2026 § 40, päätös

Yleistä

Äänekosken kaupungin ympäristö- ja ilmasto-ohjelma 2022-2028 on kaupungin ensimmäinen koko organisaation kattava ympäristöohjelma (kaupunginvaltuusto 13.6.2022 § 40). Se toimii kaupunkistrategian rinnalla koko kaupunkikonsernin ympäristö- ja ilmastotyötä ohjaavana toimenpideohjelmana, jolla Äänekoskea johdetaan kohti pienempää ympäristökuormitusta, hiilineutraaliutta, sopeudutaan ilmastonmuutoksen tuomiin sekä vaalimaan luonnon monimuotoisuutta. Ohjelmassa on kolme kärkitavoitetta: hiilineutraalius ja yhteinen ympäristövastuu, monimuotoinen ja terveellinen luonto sekä toimiva ja reilu kiertotalous.

Ohjelma laadittiin alun perin osana Vihreä Uusiutuva Äänekoski -hanketta (rahoitus: Euroopan aluekehitysrahasto ja Keski-Suomen liitto). Ohjelma päivitetään valtuustokausittain; ensimmäinen päivitys ajoittuu vuoden 2026 alkuun.

Päivitykseen ovat osallistuneet kaupungin eri toimialat sekä äänekoskelaiset nuoret lukion taksvärkkipäivän työpajassa 11.12.2025. Päivityksessä haluttiin erityisesti saada nuorten ääni kuuluviin. Työpajasta nousseet toimenpiteet on merkitty toimenpidetaulukon tähdellä (*). Vuodelle 2027 esitetään lisäksi ympäristö- ja ilmastotyö Äänekoskella -työpajaa nuorisovaltuustolle, jotta nuorten osallistaminen ympäristö- ja ilmastotyössä jatkuu.

Yhteys kaupunkistrategiaan ja muihin toimenpideohjelmiin

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma edistää Äänekosken kaupunkistrategian 2022–2028 mukaisia kehittämisen päämääriä (hyväksytty kv 14.3.2022 § 3, päivitetty 16.2.2026 § 4). Ohjelma tukee strategian päätavoitteita ja niiden painopisteitä:

Kestävä ympäristö

- Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle ja vahvistamme hiilinieluja. Suosimme kestävästä rakentamisesta ja ekologista materiaaleja. Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä. Vahvistamme luonnon

monimuotoisuutta ja ehkäisemme elinympäristöjen pirstoutumista maankäytön kestäväillä ratkaisuilla.

Hyvä elämä

- Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä - elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä.

Tavoitteellista ympäristö- ja ilmastotyötä edistetään operatiivisen työn lisäksi myös muissa kaupungin toimenpideohjelmassa, kuten kaupunkirakenneohjelmassa, pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelmassa, pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa sekä hyvinvointiohjelmassa. Ohjelmat liittyvät mm. kestävä liikunnan edistämiseen, kestäväan alueidenkäyttöön, ilmastomuutokseen sopeutumiseen, kierrätykseen ja yleiseen ympäristötyöhön. Ajantasaiset strategia- ja ohjelma-asiakirjat löytyvät kaupungin verkkosivuilta.

Yhteys kansallisiin ja EU:n strategioihin

Äänekosken ympäristö- ja ilmastotyö nojaa Suomen ja EU:n strategiaan linjauksiin. Kaupunki tukee kansallista luonnon monimuotoisuusstrategiaa 2035 sekä EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Ilmastotyössä keskiössä ovat Hiilineutraali Suomi 2035 -linjaukset sekä Hinku-verkoston tavoitteet. Kiertotaloustoimet pohjautuvat valtioneuvoston kiertotalouden strategiseen ohjelmaan, joka tähtää hiilineutraaliin kiertotalousyhteiskuntaan vuoteen 2035 mennessä.

Liikenteen osalta tavoitteet linjautuvat EU:n kestävä ja älykkään liikunnan strategiaan, joka ohjaa kohti fossiilittomia ja vähäpäästöisiä liikkumiskäytäntöjä. Kestävä ruokajärjestelmän ja maankäytön kehittämisessä huomioidaan Suomen kestävä kehityksen strategian painotukset, kuten ekologisempi ruokatuotanto ja luonnonvarojen kestävä käyttö.

Nykytila ja toimintaympäristö

Hinku-verkoston mukaan kuntien kokonaispäästöistä kunnan oma toiminta aiheuttaa noin 10 %, asukkaiden elämäntavat noin 45 % ja pk-yritysten toiminta noin 45 %. Kunnalla on merkittävät mahdollisuudet vähentää omia päästöjään sekä vaikuttaa alueensa asukkaiden ja yritysten päästöihin palvelujen järjestämisen, hankintojen ja ohjauksen kautta.

Kasvihuonekaasupäästöt

Tavoitteena on vähentää Äänekosken päästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä (Hinku). Verrokkivuoden 2007 päästöt olivat 155,0 ktCO₂e. Vuonna 2023 päästöt olivat 79,0 ktCO₂e joten päästöt ovat vähentyneet jo liki 50 %. Vuoden 2024 ennakkotiedon mukaan kokonaispäästöt olivat 75,8 ktCO₂e (-51 % vuodesta 2007). Koko maan keskiarvoon verrattuna (-46 %) kehitys Äänekoskella on ollut myönteisempää. Vuonna 2024 ennakkopäästöt asukasta kohden olivat 4,3 tCO₂e, kun koko maan keskiarvo oli 4,7 tCO₂e/as.

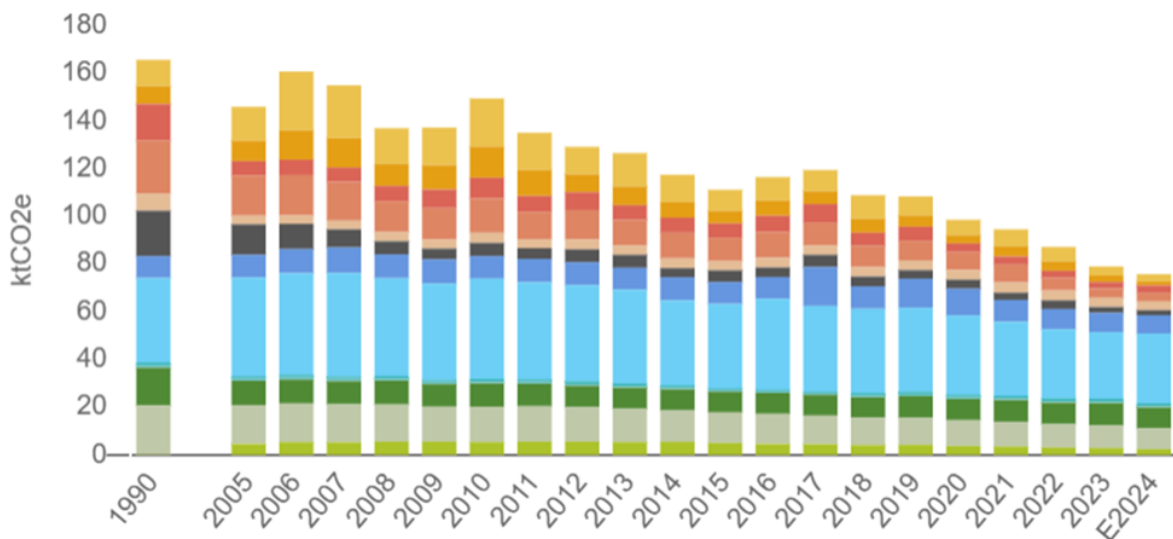
Liikenne on Äänekoskella suurin yksittäinen päästölähde. Tieliikenteen päästöt olivat 29,3 ktCO₂e vuonna 2023 (noin 39 % kaupungin kokonaispäästöistä). Kun mukaan lasketaan myös työkoneet sekä vesi- ja raideliikenne, liikenteen osuus nousee noin 51 %:iin. Tämä korostaa kestävien liikkumismuotojen edistämisen ja ajoneuvokannan sähköistymisen merkitystä. Ohjelmakauden aikana on mm. liitytty osaksi Jyvässeudun paikallisliikenne Linkkiä, asennettu sähköautojen latauspisteitä eri puolille kaupunkia ja laadittu kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämistoimen on esitetty kehittämissuunnitelmassa.

Seuraavaksi suurimmat päästölähteet ovat maatalous (8,8 ktCO₂e) ja jätteiden käsittely (8,7 ktCO₂e). Myös lämmityksen osalta öljy- ja muun lämmityksen päästöt (kumpikin 3,7 ktCO₂e) ovat edelleen merkittäviä, vaikka

kaukolämmön ja sähkölämmityksen päästöt ovat jo selvästi pienemmällä tasolla. Ohjelmakauden aikana on mm. parannettu lajittelumahdollisuuksia, kampanjoitu roskienkeruusta ja tiedotettu öljylämmityksestä luopumisen avustuksista.

Kaavio 1 Pylväsdiagrammissa on esitetty Äänekosken päästökehitys vuosina 2005-e2024 (hiilineutraalisuomi.fi).

ÄÄNEKOSKI

Energian tuotanto

Kaupungin omat toimet energiatehokkuudessa ovat tuottaneet tulosta: kaupungin sähkönkulutus on vähentynyt vuodesta 2019 noin 14,1 % ja kaukolämmön osalta 18,5 %. Kaukolämpö tuotetaan enimmäkseen biopoltolla (Metsä Fibre Oy:n ylimääräinen prosessihöyry), mikä tekee Äänekosken kaukolämmöstä vähäpäästöistä (päästökertoimeltaan vain noin 1/6 valtakunnan keskiarvosta). Uusiutuvan energian käyttöä lisätään suunnitelmallisesti: kaupungin vuonna 2023 laaditussa uusiutuvan energian strategiassa tavoitellaan mm. 700 kWp aurinkosähkökapasiteettia kuntakonsernin kiinteistöihin vuoteen 2028 mennessä. Useille kouluille, päiväkodeille ja liikuntalaitoksille on jo asennettu aurinkopaneeleja (mm. Alkulan päiväkotia, Koulunmäen koulu, Suolahden jäähalli ja lukio).

Kaupungin sähkönhankinta on jo valtaosin uusiutuvaa: Äänekosken Energia Oy toimittaa kaupunkiorganisaatiolle päästötöntä sähköä, joka on suurilta osin tuotettu vesi-, tuuli- ja ydinvoimalla. Energiankulutuksen hallinnassa kaupunki on mukana JETS-energiatehokkuussopimuksessa (entinen KETS). JETS:n mukainen energiansäästötavoite on 10 % vuoteen 2035 mennessä.

Biokaasun tuotantomahdollisuuksista Äänekoskella on tehty toteutettavuusselvitys ohjelmakaudella. Selvityksessä kartoitettiin Äänekoskella ja lähialueilla käytettävissä olevat biomassat ja niiden energiapotentiaali sekä arvioitiin biokaasuinvestoinnin toteutusmahdollisuuksia syötemäärien ja eri teknologiavaihtoehtojen näkökulmasta.

Luonnon monimuotoisuus

Äänekosken pinta-alasta valtaosa on metsää ja vesistöjä. Kaupungin omistamissa metsissä on laskettu kasvavan noin 29 000 tonnin edestä hiilidioksidia sitovaa puustoa (2022). Kaupungin metsäsuunnitelman mukaan hakkuita ja metsänhoitotoita ajoitetaan niin, että hiilinielut vahvistuvat pitkällä aikavälillä. Tavoitteena on, että kaupungin maankäyttö ei heikennä nettohiilinieluja, vaan hiilinielut vahvistuvat ajan myötä.

Äänekoski on edistänyt luonnon monimuotoisuutta mm. jättämällä lahopuita viheralueille (Häränvirran lahoppuisto on perustettu jo vuonna 2015) sekä perustamalla niittyjä ja lisäämällä hallittua hoitamattomuutta, jossa luonnonkasvillisuudelle annetaan tilaa kukkia ja leivitä. Vuonna 2025 järjestettiin asukkaille niittyinfo, jossa jaettiin yksi- ja monivuotisia niittysiemeniä monimuotoisuuden edistämiseksi. Vesistöjen osalta ohjelmakaudella on panostettu pohjavesialueiden suojeluun ja vesistökuunnostuksiin: Äänekosken kaupunki on ollut mukana laatimassa valuma-aluekuunnostussuunnitelmaa Pyhäjärvelle yhdessä Konneveden kunnan kanssa. Pohjavesien suojelusuunnitelma päivitettiin yhteistyössä Äänekosken Energia Oy:n kanssa vuonna 2025, ja lisäksi kaupunki on myöntänyt avustuksia Äänekoskella sijaitsevien vesistöjen kunnostushankkeisiin.

Kiertotalous ja jätehuolto

Äänekosken tavoitteena on päästä eroon kertakäyttökulttuurista kohti resurssiviisasta taloutta. Yhdyskuntajätteen kierrätysasteen nostamiseksi on laajennettu Sammakkokangas Oy:n keräyspisteverkostoa: tarjolla on 14 alueellista ekopistettä pakkausjätteille sekä kaksi Rinki Oy:n muovipakkauskeräyspistettä. Vuonna 2024–2025 kaupunki paransi lajittelumahdollisuuksia mm. kouluissa ja päiväkodeissa lisäämällä lajitteluastioita kierrätyksen helpottamiseksi. Vuosina 2025–2026 tavoitteena on päivittää myös ulkokierrätysastioita vastaamaan käyttäjien tarpeita sekä tehostaa muovinkeräystä.

Jätteiden hyödyntäminen ja materiaalien uudelleenkäyttö on alueella edistynyt: esimerkiksi purettavien rakennusten betonimursketta uusiokäytetään kaupungin maanrakennushankkeissa (mm. teiden korjauksessa). Äänekoskella on lisäksi käynnissä elinvoiman luotsaama, eri toimialojen kanssa toteutettava kiertotalouspuistohanke, jonka tavoitteena on kartoittaa eri jakeet ja edistää niiden hyödyntämistä yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Paikallisia yrityksiä on koulutettu vähähiilisyteen ja kiertotalouteen (mm. YmpyräKS-verkoston kuukausittaiset vastuullisuustietoiskut).

Ruoka ja hyvinvointi

Kestävä arki on asukkaille merkittävä teema. Kaupunki laati asukkaille kestävä elämän oppaan vuonna 2022. Lisäksi Äänekosken kouluissa ja päiväkodeissa on otettu käyttöön toimia ruokahävikin vähentämiseksi: tilausten optimointia on kehitetty ja isoimpiin kouluihin hankittiin vuonna 2024 hävikkiväät, joilla mitataan ja tehdään näkyväksi biojätteen määrää. Lisäksi hävikkiruokaa jaetaan paikkallisten yhdistysten kanssa vähävaraisille. Kouluruokailussa on lisätty kasvisruokien tarjontaa ja kehitetty reseptiikkaa (mm. lapsille ja nuorille maistuvia kasvisruokia). Tällä hetkellä kouluilla ja päiväkodeilla on yksi kasvisruokapäivä viikossa.

Oppilaitoksissa on toteutettu ruokakasvatuskampanjoita (mm. hävikkiviikkoja ja oppilasraatitoimintaa kouluruoan kehittämiseksi). Kaupungin ruokapalvelut suosivat kotimaista ruokaa: hankinnoissa pyritään lähiraaka-aineisiin (mm. ruisleipä paikallisesta rukiista) ja kausituotteisiin. Ruokapalveluissa on tehostettu logistiikkaa yhteishankintojen avulla: kuljetuksia on yhdistetty ja reittejä optimoitu, mikä vähentää ajokilometrejä ja päästöjä.

Viestintä ja osallisuus

Kaupunkiorganisaation ilmasto- ja ympäristötyö on edennyt erityisesti viestinnän ja yhteistyön osalta. Kaupungissa toimii Hinku-työryhmä, jossa ovat edustettuina keskeiset toimialat, kaupungin yhtiöt, seurakunta sekä kyläyhdistysten ja nuorisovaltuuston edustajat. Asukkaita osallistetaan myös tapahtumien ja kampanjoiden kautta.

Yritysten vastuullisuusraportointia ja kiertotalousosaamista on edistetty työpajojen ja tapahtumien kautta yhteistyössä JAMK:n VAHVA- ja Kiertokylät-hankkeiden kanssa. Kaupunki on mukana YmpyräKS-verkostossa, jonka kautta tuetaan yritysten ja niiden parissa työskentelevien ympäristövastuullista liiketoimintaa ja tarjotaan vertaistukea ympäristö- ja ilmastoteemoihin.

Yhteenveto nykytilasta

Äänekosken vahvuuksia ilmasto- ja ympäristötyössä ovat sitoutuminen hiilineutraaliustavoitteeseen, kaupunkistrategian tuki sekä konkreettiset toimet, kuten uusiutuvan energian investoinnit, fossiilisista polttoaineista luopuminen omassa energiankäytössä ja asukaslähtöiset kampanjat. Kehityskohteita ovat edelleen rakennusten energiatehokkuuden parantaminen (energiaremontit), liikenteen päästöjen voimakkaampi vähentäminen (erityisesti henkilöautoilu ja raskas liikenne) sekä kiertotalouden syventäminen (materiaalien tehokas uudelleenkäyttö). Päivitetyt, selkeät tavoitteet ja toimenpiteet tukevat kehitystä kohti vähäpäästöistä ja viihtyisää Äänekoskea.

Kärkitavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelmassa on kolme kärkitavoitetta:

1. Hiilineutraalius ja yhteinen ympäristövastuu
2. Monimuotoinen, terveellinen luonto
3. Toimiva ja reilu kiertotalous

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteet, aikataulu, vastuutaho ja kärkitavoite

nro	Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Kärki-tavoite
	ENERGIA			
1.	Kannustetaan asukkaita ja yrityksiä luopumaan öljylämmityksestä; viestitään mahdollisista avustuksista ja kartoitetaan käytössä olevien öljysäiliöiden kuntoa.	Jatkuva	Ympäristötoimi	1.
2.	Paatelan autokanavan kiinteistön öljylämmityksen poisto.	2026	Kaupunkirakenne	1.
3.	Laaditaan ajantasaiset energiatodistukset kaupungin kiinteistölle; lähtötilanteen kartoitus ja energiasäästöremonttitarpeen arviointi.	2026-2028	Kaupunkirakenne	1.
4.	Näyttämöiden valojen uudistaminen ledeiksi; selvityksen ja kustannusarvion tekeminen.	2026-2028	Kulttuuri- ja liikuntatoimi	1.
5.	Hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevaa kunnallistekniikkaa alueidenkäytön muutoksissa.	Jatkuva	Kaavoitus ja kaupunkirakenne	1. ja 2.

6.	Kartoitetaan mahdollisuudet uusiutuvan energian käyttöön omassa rakentamisessa.	Jatkuva	Kaavoitus ja kaupunkirakenne	1.
7.	Mahdollistetaan kaavoituksella uusiutuvan energian käytön lisääminen	Jatkuva	Kaavoitus	1.
8.	Tekoälypohjainen rakennusautomaation ohjaus ilmanvaihdossa ja lämmityksessä; tutkitaan laajentamismahdollisuuksia myös pienemmissä rakennuksissa.	2026-2028	Kaupunkirakenne	1.
9.	Äänekosken jäähallin lauhdelämmön hyödyntäminen Suolahden uimahallissa.	2026	Kaupunkirakenne	1.
10.*	Vaihdetaan katuvalaisimia led-valoiksi (4000 kpl) sekä katuvalojen ohjausjärjestelmän kaupungin omaksi järjestelmäksi (yht. 8000 kpl vaihdettu vuoteen 2027 alkuun mennessä).	2026-2027	Kaupunkirakenne	1.
11.	Uusitaan tekojää ja selvitetään ylipainehallin lämmöntuoton teknisissä ratkaisuissa energiatehokkaampia ratkaisuja.	2026-2028	Kulttuuri- ja liikunta sekä kaupunkirakenne	1.
TILOJEN HALLINTA				
12.	Skenarios-tilahallintaohjelman käyttöönotto tilojen optimoinnissa (mm. energiankulutus, käyttöaste, korjauskustannukset, energian omatuotanto esim. aurinkopaneelit, elinkaari).	2026-2027	Kaupunkirakenne	1. ja 3.
13.*	Kaupungin julkisia tiloja kehitetään kaupunkilaisten paremmin saavutettaviksi ja kaupunkitapahtumien käyttöön; avainhallinnan ja varausjärjestelmän kehittämistyö.	2026-2028	Kaupunkirakenne	1.
KESTÄVÄ RUOKA				
14.*	Lisätään koulujen ja päiväkotien kasvisruokailua 5 % (= 2 kasvisruokapäivää lisää vuodessa). Toimenpide poistettu KVALT 04.05.2026 § 40 päätöksellä.	2027-2028	Ruokapalvelut	1. ja 2.
15.	Makuraati kokoontuu 1-2 kertaa vuodessa.	Jatkuva	Ruokapalvelut	1. ja 2.
16.*	Lähiaruoka ja luomu merkitään linjastolle nähtäville.	Jatkuva	Ruokapalvelut	1. ja 2.
HANKINNAT				
17.	Hankintoja ohjataan vähähiiliseksi ja resurssiviisaaksi valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti.	Jatkuva	Kaikki toimialat	1. ja 3.
18.	Selvitetään ympäristöystävällinen ja terveellinen materiaali tekonurmikentille kumiruohon tilalle.	2028	Kulttuuri- ja liikunta	1.
VIESTINTÄ JA YHTEINEN YMPÄRISTÖVASTUU				
19.*	Kansallisiin teemaviikkoihin, päiviin ja kampanjoihin osallistuminen.	Jatkuva	Kaikki toimialat	1., 2. ja 3.
20.	Viestitään aktiivisesti kaupungin ympäristö- ja ilmastotyöstä.	Jatkuva	Kaikki toimialat	1., 2. ja 3.

21.	Työpaja nuorisovatuustolle I&Y-työstä.	2027	Ympäristötoimi	1., 2. ja 3.
LUONNON MONIMUOTOISUUS				
22.	Käytetään luontopohjaisia ratkaisuja infrastruktuurissa; Arvioidaan hulevesien käsittelyssä ensisijaisesti luonnonmukaiset ratkaisut.	Jatkuva	Kaavoitus ja kaupunkirakenne	1. ja 2.
23.	Myönnetään avustuksia vesistökuunnostuksiin.	Jatkuva	Keskushallinto	1. ja 2.
24.	Kaavoituksella vahvistetaan yhtenäisten viheralueiden muodostumista ja luonnon monimuotoisuutta tukevia alueita.	Jatkuva	Kaavoitus	1. ja 2.
25.*	Niittyjen lisääminen suunniteltuihin kohteisiin.	Jatkuva	Kaupunkirakenne	1. ja 2.
26.*	Laaditaan luonnonsuojeluohjelma. Ohjelman valmistuessa voidaan arvioida suojeltavat alueet (esim. vanhat metsät ja arvokkaat luontokohteet) aikatauluineen.	2026-2028	Ympäristötoimi	1. ja 2.
27.*	Päivitetään metsänhoitosuunnitelma. Päivityksessä huomioidaan luonnonsuojeluarvoja, luonnon monimuotoisuus sekä ilmastonmuutoksen riskit, parantaen metsien kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ilmiöihin.	2027-2028	Ympäristötoimi ja maankäyttö	1. ja 2.
28.	Luontotiedot paikkatietoaineistoksi.	Jatkuva	Kaavoitus ja ympäristötoimi	1. ja 2.
29.	Taajamametsien hoidossa suositetaan peitteistä metsänhoitoa, lisätään puuston määrää sekä lahoppua.	Jatkuva	Maankäyttö	1. ja 2.
30.	Mahdollistetaan kaavoituksessa viherkattojen ja -seinien toteuttaminen talousrakennuksissa.	Jatkuva	Kaavoitus	1. ja 2.
31.	Aurinkokukkapellon perustaminen.	2026	Kaupunkirakenne	2.
32.*	Uudet viheralueet suunnitellaan puustopainotteisiksi.	Jatkuva	Kaavoitus	1. ja 2.
33.	Myrskyissä kaatuneiden puiden jättäminen metsää lahoppuiksi tilanteissa, missä niistä ei ole vaaraa ympäristölle. Arvioidaan tilannekohtaisesti.	Jatkuva	Kaupunkirakenne ja maankäyttö	2
34.	Viherympäristötyöpaja asukkaille.	2027	Kaupunkirakenne ja ympäristötoimi	1. ja 2.
KIERTOTALOUS				
35.	Purkumateriaalin ja kaivettujen maamassojen kartoittaminen ja hyödyntäminen.	Jatkuva	Kaupunkirakenne ja maankäyttö	2. ja 3.
36.	Kiertotalouden kasvualusta Koukkuniemi-hanke	2026-2027	Elinvoima	1. ja 3.
37.	Varastojen ja varastotavaroiden inventointi ja jatkokehitys.	2027-2028	Kaupunkirakenne	1.
38.	Purettavien rakennuksien käyttökelpoisen tekniikan hyödyntäminen muissa kohteissa.	Jatkuva	Kaupunkirakenne	1. ja 3.

39.	Kierrätetään käytöstä poistettavien tilojen käyttökelpoisia rakenteita ja välineitä muissa kohteissa (esimerkiksi jääkiekkokaukalot, muut kalusteet ja välineet)	Jatkuva	Kulttuuri ja liikunta	3.
40.*	Edistetään lajittelua tiedottamalla ja parantamalla lajittelun mahdollisuuksia.	Jatkuva	Kaupunkirakenne ja ympäristötoimi	1. ja 3.
41.	Edistetään biokaasun paikallista tuotantoa Äänekoskelle.	2026-2028	Elinvoima	1. ja 3.
42.	Varmistetaan kierrätyksen sujuvuus yhteiskeräyspisteiden sijoittamisella uusilla asuinalueilla.	Jatkuva	Kaavoitus	3.
43.	Green deal-sitoumuksen laadinta.	2027	Ympäristötoimi	3.
LIIKENNE				
44.*	Joukkoliikenteen käytön tehostamisen kartoitus.	Jatkuva	Keskushallinto	1.
45.	Oppilaskuljetuksissa ja palvelukuljetuksissa vähimmäispäästöluokka: kaikkien käytössä olevien ajoneuvojen vähimmäispäästöluokka on 2026 EURO 6.	2026-2027	Keskushallinto	1.
46.	Kaupungin ajoneuvohankinnoissa (sis. kunnan järjestämä joukkoliikenne) noudatetaan lain ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksia (740/2021): Vaatimusten tiukentuminen (ajanjakso II: 1.1.2026-31.12.2023) henkilöautot (M1) ja kevyet linja-autot (M2).	2026-2030	Keskushallinto	1.

Mittarit

- Kasvihuonekaasupäästöjen kehittyminen (kt CO₂e) koko kunnan alueella sekä asukaskohtaiset päästöt.
- Kaupungin omien toimintojen energiankulutus kWh/m².
- Luonnon monimuotoisuuden lisääminen (esim. niittyalojen määrä ha ja suojellut metsät ha).
- Kaupungin metsien arvioitu vuotuinen hiilinielu (t CO₂e/vuosi).
- Kierrätysaste.

Raportointi ja seuranta

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma on laadittu vuosille 2022–2028. Strategian toimeenpano-ohjelmien toteutumista seurataan strategiatyöryhmässä ja raportoidaan kerran vuodessa valtuustolle valtuuston kokouksen yhteydessä.

Lähteet

Ympäristöministeriö (2020). *EU:n biodiversiteettistrategia*. <https://ym.fi/eu-n-biodiversiteettistrategia>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2022). *Hiilineutraali Suomi 2035 – Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia*. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/>

Ympäristöministeriö (2021). *Kiertotalouden strateginen ohjelma*. <https://ym.fi/kiertotalousohjelma>

Consilium (2025). *Puhdas ja kestävä liikenne – EU:n kestävän ja älykkään liikkumisen strategia*. <https://www.consilium.europa.eu/>

Kestävä kehitys (2022). *Suomen kestävän kehityksen strategia 2022–2030*. <https://kestavakehitys.fi/>